



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. Immanis superbia proprius Pelagij character & omnium discipulorum
ejus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

quæ singularitatem, inanitatem, & superbiam spirant. Siquidem plerumque relicta mediocritatis via, quæ ab illius pestis aflatu tutissima esse solet, extrema sectatur.

Epist. 88.
& 87.

Hinc illud primum, quod in doctrina Pelagij Augustinus sæpe reddidit: *Non debere iurare (seu jurari) omnino*. Nimirum quia jurando sæpius in peccatum labimur, preposterò studio perfectionis ipse in alterum extremum rapitur. Cujusmodi est & illud, quod in libro Capitulorum Pelagius posuit titulo 14.

Apud Hier. lib. 1. Dial. ad vers. Pelag.

Serv. in Dei nihil amarum de ore suo, sed semper quod dulce est & suave, debere proferre. Quasi vero non lubinde ut adversus eum ex Apostolo observat Hieronymus: Per dulces sermones & benedictiones seducant nonnulli corda

Apud Hier. ibid.

centum. Veritas enim sæpe amara est, rugosa frontis, ac tristis, inquit, offenditque correctos. Item aliud titulo 73. Circa suum unius debere esse patientia ut si quis sua auferre voluerit, gratanter amittat. Quod à Divo Hieronymo reprehenditur, non quod aliquid, inquit, sceleris in hac sententia sit, sed quod, bene medicaria exprobandis, transcas & magna sceleris. Rem acutè tigit. Nam continuò & aliud non dissimile adjungit ab eodem Sancto pari ex

A causa reprehensum: *Gloriam vestrum & ornamentorum Deo esse contrariam*. Quid illa duo, quæ titulo sexagesimo quarto & sexagesimo primo sui libri collocat, nonne utriusque extremi affectatione venatricem singularitatis indolem produunt? *Inimicos dicit ut proximos diligendos*. Et mox: *Inimico nunquam esse credendum*. Quæ quamvis perspicuum sit, ut Hieronymus notat, inter se repugnare, maluit tamen illis locutionum excessibus suæ doctrinæ perfectionem ostentare, quam Scripturarum, quæ simpliciter inimicos diligendos prædicant mediocritate esse contentum. Ex eadem vena & istud fluit quod Divus Augustinus magnopere reprehendit: *Divitem manentem in divitijs suis regnum Dei non posse ingredi, nisi omnia sua venderit; nec prodesse eidem posse, si forte ex ipsis divitijs fecerit mandata*. Ita non sufficiebat communi Christianorum vitæ Evangelica, quæ ipsi sectari videbantur, proferre consilia, nisi universos in seculo rem familiarem administrantes vana contumacia & superbia condemnarent. Et hæc de Pelagianorum dogmatibus ac doctrina sufficient. Nunc pauca de moribus eorum dicenda sunt.

Immanis superbia proprius Pelagij character & omnium discipulorum ejus.

C A P V T X X.

NAM si mores eorum & morales institutiones consulas, omnia eodem illo vanitatis & arrogantiae colore tincta reperies. Superbia namque propriissima Pelagianorum omnium labes est & quasi character, quo à diabolo insigniti sunt ut à cæteris hæreticis discernantur. Nam quamvis illud Augustini generaliter verum sit, *superbia mater omnium hæreticorum*, quia superbia generaliter dissensionem parit, charitatem unionem: aliud est tamen quod singulæ hæreses quamvis non sine superbia genita recte fronte in dogmatibus atque moribus profiteri solent. Aliæ namque rebellionem & anarchiam, aliæ luxum, aliæ luxuriam, aliæ crudelitatem, aliæ blasphemiam in divinitatem, aliæ aliud vitium aperte profitentur. Quod in omnium suorum sectatorum moribus pariunt. Superbiam sibi Pelagiana fastumque vendicavit, quem in omnibus suis dogmatibus à primo usque ad ultimum scopum habet, quemadmodum ex omnibus illis quæ hæcenus disseruimus, apertissime liquet. Ut non immerito ista hæresis diabolo primo genita vocari possit ac debeat. Nam sicut ipse affectando quod erat Dei per superbiam lapsus est, & persuadendo quod futuri essent sicut Dñi, primos homines labi fecit, ita eundem illum affectum divinæ potestatis æmulum, unde in creaturam rationalem omnium calamitatum series velut fonte prodijt, Judæis inspirando,

Lib. cont. Epist. fund. 5. 6.

A & in Pelagio propagando, unicum lapsorum remedium divinam gratiam interimit, qua possent ex damnationis miserijs liberari. Quid enim ægris illis desperatius qui lethaliter agrotantes & tantum non morti traditi, non solum se sanissimos & fortissimos putant, sed insuper medicum velut importunum cædunt? Hoc proprium est Pelagiani erroris malum. Omnes enim de parvulis dicunt: *Aufer te hinc, innocentes istos, non est opus sanis medicus, sed male de peccatis meritis habentibus: Nam sani sunt propter quos medicum & venis, quævis: omnes majoribus dicendum tradunt: Si volo iustus sum, si nolo iustus non sum. In potestate habeo iustum esse & iustum non esse*. Et, *Nos ipsi nos ipsos iustificamus*. Nam adeptæ remissione peccatorum, per librum arbitrium ipse homo se ipsum fabricat iustum: atque ita potest esse sine peccato quem admodum Deus. Quia proflitione quid fastuosius, quid medici gratiæ & adventui capitalius, quid insanius & apostaticis Luciferi vocibus congruentius dici potest? Illius enim superbientis vox est: *Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo: illius prima in homines inspiratio: Eritis sicut Dñi*. Hunc ergo superbientis animi affectum, velut characterem sibi proprium Pelagiana hæresis hæreditavit, qui in omnibus eorum dictis & factis emicat. Hinc Augustinus *impudentiam à Pelagianorum & insanam superbiam vocat, & superbissimam vanitatem*. Hinc Hieronymus: *Tu per superbiam ad astra sustolleris*. Et rursum: *Tu ipse,*

Ibid.

Apud Aug. Epist. 88. & 87.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

Aug. lib. 2. de nat. & gratia. 31.

*Lib. 1. Dial. Tu ipse, qui Catoniana nobis inflatus superbia & Mi-
advers. Pelag. lonis humeris intumescis. Hinc Prosper Aquita-
nus istam diabolici affectus qui & primis ho-
minibus inspiratus fuit, propagationem no-
tans; Vt quibus, inquit, non potuerat diabolus
Epist. ad persudare vitiorum amorem, immutaret laudis e pi-
Demetriad. ditatem: & inde novissima instrueretur tentatio unde
f. 366. nocuit prima deceptio. Nimirum Pelagius haud
Ibid. f. 365. secus ac Adam atque Diabolus non dignabatur
dives esse nisi proprijs; tanquam hoc haberet simile
Deo: in boni non suorum ipse sibi fons ipse sibi sit
Fol. 375. copia. Quae superbia inquit, omni peccato nocentior,
omni genere est elationis insansior.*

Hunc ergo pestilentissimum Spiritum sicut Pelagiani medullitibus imberant ita in omnes eorum discipulos qui quoquo modo haeredes dogmatum vel patroni sunt, plus minusve transfunditur. Omnium enim eo tendit sive prudentium sive imprudentium sensus, ut vel tantillum sibi quod Dei est vendicando bonorum suorum ipsi sibi sint fons ipsi sibi sint copia. Atque ita in semetipsis quoquo modo non in Domino gloriantur. Quo qui pertractus

A fuerit plausibilium ratiocinationum consequentis sive sciat sive nesciat, sive soli sibi hanc gloriam rapiat, sive cum Deo partiat, vento aliquo Pelagiana peltis afflatus est. Hunc igitur Pelagiani discipulis suis omniconatu aspirare satagebant. Vna Epistola qua ad Demetriadem Pelagius ex Oriente scripsit instar omnium esse potest. Ibi namque suarum omnium exhortationum exordium esse profertur, humana natura vim, qualitateque monstrare, & quid efficere possit ostendere. Ibi prima spiritualis vitae fundamenta esse tradit, ut vires suas virgo agnoscat: hoc est ut in viribus suis spem omnem bene vivendi collocet non in Deo. Spirituales enim divites, inquit, n. Illis tibi praeferre te conferre poteris. In his ergo vere laudanda es, in his merito carereis praeferenda quae nisi ex te & in te esse non possunt. Quae verba tanquam virulenta & perniciosa graviter Augustinus reprehendit. Ex hac ergo praecleara exhortationis basi, magna istius Epistolae pars, in celebrandis naturae viribus & extollenda liberi arbitrii integritate decurrit.

Initio Epist.

Epist. 143. ad Iulianam viduam matrem Demet.

Novitatis, admirationis, famae, gloriae aculeis ad virtutem stimulant. Eorum turpis adulatio.

CAPVT XXI.

Q V o superbiae pede ut citatius curaret singularitatu, novitatis, admirationis hominum, rumoris, fama, opinionis, & expectationis esse spectaculi totius mundi aculeos subijcit. Novum aliquid, inquit Pelagius, & inusitatum requirit Demetrius praecipuum & singulare quoddam flagitat, non minus conversationem suam quam conversionem cupit esse mirabilem. Et inferius: Multum fama tua odore suspensi homines omnes mirum de te nescio quid audire desiderant. In te nunc puta cunctorum ora, oculosque conversos, & ad spectaculum vitae tuae totum confidisse mundum. Itemque: Mirantur omnes tuam te tacente reverentiam, te loquente prudentiam. Digni Pelagio ad virtutem stimuli: qui ex eo videntur esse nati, quod in appetitu libidinoso terrenarum voluptatum non nisi excessum, ut supra suo loco demonstravimus, culpandum esse decernerent, ex quo fiebat, ut gloriae, honoris, famae, ceterarumque rerum indifferentiam appetitum ac delectationes, cum studio pietatis doctrinae suae principijs securissime jungerent. Itaque cum ista vanissima exhortationis inanitate certabat in Pelagio adulatio, quae sicut ad placendum hominibus non sine vanitate assumitur, ita peltis est ad corrumpeendam omnium virtutum integritatem & ad inflandos infirmorum animos praesentissima. Nam cum blanditijs illis infatuati sibi met ipsi placent, mox etiam laudatoribus suis displicere timent; & pietatis potius larvam quam veritatem induentes, omnium virtutum sinceritate fraudantur. Vtrumque ab illa superbia nascitur aegritudine. Quae quidem adulationis turpitudine etiam in Sy-

nodo Palestina Pelagio veluti crimen objecta fuit: quia viduae cuidam blandiendo scripserat: Inveniat apud te pietas, quae nusquam invenit locum: inveniat ubique peregrina in te sedem iustitia; veritas quam iam nemo cognoscit domestica tibi & amica fiat: & lex Dei quae ab omnibus prope hominibus contemnitur a te sola honoretur. Et iterum ad ipsam: O te felicem & beatam, si iustitia quae in caelo tantum esse credenda est apud te solum invenitur in terris! Perstringit hanc fecditatem graviter Divus Hieronymus: Docere est hoc, inquit, an occidere? levare de terra, an praecipitare de caelo? Id muliercula tribuere quod Angeli non audent usurpare? Et laudis istius cum Pelagiano dogmate contrarietatem notans: Si autem, inquit, pietas, veritas, atque iustitia non inveniuntur in terris nisi in una muliere, ubi erant iusti tui, qui absque peccato in terris esse iactantur? Nam ex ista superbissima puritatis praesumptione prorupit & illa Pharisaeica orandi formula quam ad eandem viduam scribens sanctis suis pronunciantiam tradit: Tu nostri Domine quam sanctae quam innocentes, quam pia sint ab omni fraude & iniuria & rapina quas ad te expando manus: quam iusta quam immaculata labia & ab omni mendacio libera. Et post tantum tumorem orantisque jactantiam & confidentiam sanctitatis, quasi simili sibi stultus loquens in extremo adjicit: Quibus (laois) tibi, ut mihi miserearis preces fundo. Erubuit Pelagius implet de ista orandi adulandique turpitudine cum erupit in publicum, usque adeo ut Hieronymus dicat: Quae duo capitula orationis & laudis soles cum suis iurare discipulis, non esse tuas.

Aug. lib. de gestu Pelag. c. 6.

Ibid.

Lib. 3. Dial. advers. Pelag. circa finem.

Ibid.

Apud Hier. lib. 3. Dial. vers. finem & apud Aug. lib. de gestu Pelag. c. 6.

Lib. 3. Dial. in fine.

R Alia